

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Theoderici Regis Qvondam Ostrogothorum & Italiæ

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadii, 1544

VD16 C 4410

De Forma Corporis Et de moribus Theoderici regis ex Sidonio Cap. XX.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00004354-8

Alij 38. an-
nos regno
eius tribuūt
Anni uero
uitæ longe
plures fue-
runt. Non
enim puer,
sed uir iam
erat, quādo
Italiæ reg-
num obi-
it.

Portentum
cognati The-
odori.

Symmachus, & huius gener, Boetius, à suis maioribus gen-
tis nobilitatem adepti, inter Romanos & senatorios uiros
principes erant, & Consulatus utriq; dignitate perfuncti,
Philosophiæ supra cæteros & æquitati studuerant, multiq;
tam ciuium quam externorum inopiæ succurrendo, saluti
fuerunt. Hi postquā ad ingentem gloriam euasere, deterrimos
quosq; in sui inuidiā concitarunt. Nā his delatoribus Theo-
dericus Rex persuasus, Symmachum Boetiumq; res perinde
nouantes occidit, eorumq; bona omnia publicauit. Sed pau-
cis post diebus cognanti sibi, cum miræ magnitudinis piscis
ministri decoctū caput apposuissent, Symmachi nuper oc-
cisi caput illi est uisum, præfixis & extantibus inferiore in la-
bro dentibus, & torue intuentibus oculis, furibunde sibi &
acerbius comminari. Vnde monstri nouitate territus, mem-
brisq; præter modum tremebundus & rigens, in cubiculum
statim citato gressu secessit. Idem idemq; iubendo, togarum
ut sibi uim magnam ingererent, lecto decubuit, et parumper
quieuit. Elpidio deinde Medico omnibus, quemadmodum
accidissent, diligentius explicatis, in Symmachum Boetiumq;
patratum per se scelus deflebat. Quo deniq; deplorato, ex ac-
cepta calamitate dolore ingenti affectus, haud lōge post mo-
ritur. Cum primū id iniustitiæ et ultimum in suos idcirco ex-
ercuisset exemplum, Quia non suo et pristino more diligen-
ter peruestigata causa, in tantos uiros animaduertat. Hæc
Procopius.

DE FORMA CORPORIS ET de moribus Theoderici regis ex Sidonio Cap. XX.

Lætiora uero refert de illo Sidonius in Epistola sua, cui-
us & supra facta est mentio. Nunc totam referam, & per
eam de

eam de hoc Rege finem concludam, unicuique suum de eo
relinquens iudicium. Igitur Epistola Sidonij Apollinaris,
qui apud Aruernos in Gallijs & generis nobilitate &
Episcopatus dignitate claruit, sic habet. Sidonius Agricola
suo salutem. Saepe numero postulauisti, ut quia Thoderici
Regis Gothorum commendat populis fama ciuilitatem, li-
teris tibi formae suae quantitas, uitae qualitas, significaretur.
Pareo libens, inquam Epistolae pagina finit, laudaturus
uitae tam dulcatae sollicitius ingenuitatem. Ipse etenim est &
illis dignus agnosci, qui eum minus familiariter intuentur.
Ita personam suam Deus arbiter & ratio naturae cõsummas-
te felicitatis dote sociata cumulauerunt. Mores autẽ huiusce
modi, ut laudibus eorum nihil, ne regni quidẽ defraudet in-
uidia. Si forma quaeratur, corpore exacto, longissimis breui-
or, procerior eminentiorque mediocribus, Capitis apex rotun-
dus, in patulum à planicie frontis uerticem cesaries refuga
crispatur, Ceruix non sedet neruis, geminos orbes hispidus
superciliorum coronat arcus. Si uero cilia plectantur, ad mas-
las medias palpebrarum margo prope peruenit. Aurium les-
gulae, sicut mos gentis est, crinium superiacentium flagellis
operiuntur, Nasus uenustissime incuruus, Labia subtilia nec
dilata oris angulis ampliata, pilis intra narium antra fruti-
cantibus quotidiana succisio, Barba concauis hirta temporis
bus, quam in subdita uultus parte surgentem, stirpitus ton-
sor assiduus genas ad usque forcipibus euellit, Mentis, gutturis,
colli, non obæsi, sed succulenti lactea cutis, quae propius in-
specta, iuuenili rubore diffunditur. Nam hunc illi crebro co-
lorem, non ira, sed uerecundia facit. Teretes humeri, ualidi
lacerti, dura brachia, patulae manus, recedente aluo pectus ac-
cedens, Aream dorsi inter excrementa costarum spina disci-
minat. Tuberosum est utrumque musculis prominentibus las-
tus, in succinctis regnat uigorilibus, Corneum foemur, inter
Pp nodia

Epistola Sy-
donij Apol-
linaris de
Theode.

Forma corp-
poris.

Actiones
diurnae.

nodia poplitum bene mascula, Maximus in minime rugosis
genibus honor, Crura suris tulta turgentibus, & qui magna
sustentat membra pes modicus. Si actionem diurnam, quæ
est forinsecus exposita, perquiras, Antelucanos sacerdotum
suorum cœtus minimo comitatu expedit, grandi sedulitate
ueneratur, quamq̄ sit sermo secretus, possis animaduertere,
quod seruet istam pro consuetudine potius quam pro ratios
ne reuerentiam, Reliquum mane cura administrandi regni
sibi deputat. Circumstitit sellam Comes armiger, pellitorum
turbæ satellitū, ne obsit, admittitur; ne obstrepat, eliminatur,
sicq̄ pro foribus in murmurat, exclusa uelis, inclusa cæcellis,
Inter hæc intromissis gentium legationibus, audit plurima,
pauca respondet. Siquid tractabitur, differt. Siquid expedie
tur, accelerat. Hora secunda surgit è folio, aut thesauris inspi
ciendis uacaturus aut stabulis.

Venatio. Si uenatio est nunciata, procedit, Arcum lateri innectere,
citra grauitatem regiam iudicat. Quem tamen, si cominus
a uem seramq̄ aut uenanti monstres, aut uianti, manui post
tergum reflexæ puer inserit nerua loroue fluitante. Quem si
cui puerile computat gestare thecatum, ita muliebre, accipe
re iam teusum. Igitur acceptum modo in insinuatis è regio
ne capitibus intendit, modo ad talum pendulum nodi parte
conuersa, languentē cordæ laqueus uagratis digito superla
bente prosequitur, & mox spicula capit, implet, expellit,
quid recipias percuti, prior admonet. Eligis quid feriat,
quod eligeris ferit. Quod si ab alterutro errandum est, rarius
fallitur figentis ictus quam destinantis obtutus.

Cōuiuium. Si in conuiuium uenitur, quod quidem diebus profectis
simile priuato est, non ibi impolitam congeriem liuentis ar
genti mēsis sedentibus suspiciosus minister imponit. Maxi
mū tunc pondus in uerbis est. Quippe cū illic aut nulla nar
rantur, aut seria, Toreumatum periperasmaumq̄ modo
conchiliata

conchiliata profertur supellex modo Byssina, sibi arte non
precio placent, teretula nidore, non pondere, Scypherum &
paterarum raras oblationes, facilius est ut accuset sitis quam
recuset ebrietas. Quid multis? Videas ibi elegantiam Græcā,
abundantiam Gallicanam, celeritatem Italicam, publicam
pompan, priuatam diligentiam, regiam disciplinā. De luxu
autem illo sabbatario narrationi meæ super sedendum, qui
nec latentes potest latere personas. Ad cœpta redeatur.

Ludus
Alex.

Dapibus expleto, somnus meridianus sæpe nullus, sem-
per exiguus. Quibus horis uiro tabula cordi est. Tesseræ col-
ligit rapide, inspicit sollicite, uoluit argute, mittit instanter,
ioculante cōpellat, patienter expectat, in bonis iactibus ta-
cet, in malis ridet, in neutris irascitur, in utrisq; Philoso-
phatur, secundos fastidit uel timere uel facere. Quorū oportu-
nitates spernit oblatas, trāsit oppositas, sine metu euaditur,
sine colludō euadit. Putes illum et in calculis anima tractare,
Sola est illi cura uincendi, Cū ludendum est, Regiam seques-
trat tantisper seueritatem, hortatur ad ludum libertatē cō-
munionemq;. Dicam quod sentio. Timet timeri, Deniq; ob-
lectatur commotione superari, & tunc demū sibi cessisse col-
legam credit, cū sidē fecerit uictoriæ suæ bilis aliena. Quodq;
mirere, sepe illi lætitia minimis occasionibus ueniens, in gen-
tium negociorum merita fortunat. Tunc petitionibus, diu
ante per patronorum naufragia iactatis, absolutionis subitæ
portus aperitur. Tunc ego etiam aliquid obsecraturus, fœliss-
citer uicor, quādo malis ad hoc tabula petit, ut causa saluetur.

Circa Nonā recrudescit moles illa regnandi, redeunt pul-
santes, redeunt sub mouētes. Vbiq; litigiosus fremit ambitus,
qui tractus in uesperam, Cæna regia interpellante, rarefcit,
& per Aulicos deinceps pro patronorum uarietate dispargi-
tur, usq; ad tempus concubiæ noctis excubaturus. Sane in-
tro mittimur, quamq; raro intercænandum mimici sales, ita
Pp ij ut nullus

Audientia
publica post
meridiem.

Cæna regia

ut nullus conuicia mordacis linguæ felle feriatur, sic tamen quod illis nec organa hydraulica sonant, nec sub Phonaſco uocaliſi cōcentus mediatum acroma ſimul intonat. Nullus ibi lyriſtes, Choraules, Meſochorus, Tympaniſtria, Pfaltria canit, Rege ſolum illis ſidibus delinito, quibus non minus mulcet uirtus animum quā cantus auditum, Cū surrexerit, inchoat nocturnas aulica caſa cuſtodias, Armati Regiæ domus aditibus aſſiſtunt, quibus horæ primi ſoporis uigiſlatur, Sed iam quid meas iſtud ad partes, qui tibi indicanda, non multa de regno, ſed pauca de Rege pro miſi. Simul & ſtylo ſinem fieri decet, quia & tu cognoſcere uiri non amplius quā ſtudiaperſonāq; uoluisti. Et ego nō hitoriā, ſed Episto- lam conſicere curauī.

Hæc Sydonius. Quibus addere libet, quæ Boetius in ſine Quinti libri ſui de cōſolatione Philoſophiæ ſcripſit, cōtra eos, qui propter Dei prouidentiam liberum arbitrium hominis negant. Sic ergo ait,

Duplex ne-
ceſſitas. ſim-
plex & cō-
ditionalis.

Duæ ſunt (inquit) neceſſitates, Symplex una, ueluti quod neceſſe eſt oēs homines eſſe mortales, altera conditionis, ut ſi aliquem ambulare ſcias, eum ambulare neceſſe eſt. Quod enim quiſq; nouit, id eſſe aliter ac notum eſt nequit. Sed hæc conditio minime ſecum illam ſimplicem trahit. Hanc enim, neceſſitate non propria facit natura, ſed cōditionis adiectio. Nulla enim neceſſitas cogit incedere uoluntate gradientem, Quamuis eum tamen, cum graditur, incedere neceſſarium ſit. Eodem igitur modo, ſiquid prouidentia præſens uidet, id neceſſe eſt eſſe, tamenſi nullam habeat naturæ neceſſitatem. Atqui Deus ea futura, quæ ex arbitrii libertate proueniunt, præſentia cōtuetur. Hæc igitur, ad intuitum relata diuinum, neceſſaria ſiunt, per conditionem diuinæ notionis; Per ſe uero conſyderata, ab absoluta naturæ ſuæ libertate nō deſinūt.

Fiunt

Fiunt igitur proculdubio cuncta, quæ futura Deus esse præ-
 noscit, sed eorum quædam de libero proficiscuntur arbitrio.
 Quæ quamuis eueniant existendo, tamen propriam naturã
 non amittunt, Quia priusquam fierent, etiam non euenire
 potuissent. Quid igitur refert, nõ esse necessaria, cum pro-
 pter diuinæ scientiæ cõditionẽ, modis omnibus necessitatis
 instar eueniant? Hac scilicet, quod ea quæ paulo ante pro-
 posui, sol oriens & gradiens homo, quæ dum fiunt, non fieri
 non possunt; Eorum tamen unum prius quoq; quam fieret,
 necesse erat existere, alterũ uero minime. Ita etiã quæ præsen-
 tia Deus habet, proculdubio existunt, sed eorum hoc quidẽ
 dererum necessitate descendit, illud uero de potestate facien-
 tium. Haud igitur iniuria diximus, hæc si ad diuinã noticiã
 referantur, necessaria, si per se consyderentur, necessitatis esse
 nexibus absoluta; sicut omne quod sensibus patet, si ad ratio-
 nẽ referas, uniuersale est, si ad seipsa respicias, singulare. Sed
 si in mea (inquies) potestate situm est, mutare propositum,
 euacuabo prouidentia: Cũq; illa prænoscit, forte mutauero.
 Respondebo, propositum te quidem tuum posse deflectere,
 Sed quoniam & id te posse, & an facias, quouẽ conuertas,
 præsens prouidentia ueritas intuetur, diuinam te præscientiã
 non posse uitare, sicuti præsentis oculi effugere nõ possis in-
 tuitum, quamuis te in uarias actiones libera uoluntate cõuer-
 tas. Quid igitur (inquies) ex mea ne dispositione scientia
 diuina mutabitur? Vt cum ego nunc hoc nunc aliud
 uelim, illa quoque noscendi uices alternare uideatur?
 B. Minime. P. Omne namq; futurum diuinus præcurrit in-
 tuitus, & ad præsentiam propriæ cognitionis retorquet & re-
 uocat. Nec alternat, ut tu astimas, nunc hoc nunc illud præ-
 noscendi uices, sed uno ictu mutationes tuas manens præue-
 nit atq; cõplectitur. Quã cõprehendendi omnia uisendiq; præ-
 sentiam non ex futurarum prouentu rerum, sed ex propria
 Pp iij Deus

Præclara re-
 solutio de
 diuina pro-
 uidentia &
 de lib. arbi-
 trio.

B. Boetius
 P. Philoso-
 phia.

Deus simplicitate fortitus est. Ex quo illud quoque resoluitur, quod paulo ante posuisti, indignum esse, si scientiæ Dei causam futura nostra præstare dicantur. Hæc enim scientiæ uis præsentaria notione cuncta cōplectēs, rebus omnibus modū ipsa constituit: Nihil uero posterioribus debet, Quæ cum ita sint, manet intemerata mortalibus arbitrii libertas, nec iniquæ leges solutis omninecessitate uoluntatibus, præmia pœnasque proponunt. Manet etiam spectator desuper cunctorum præsciens Deus, uisionisque eius præsens semper æternitas cum nostrorum actuum futura qualitate concurrit, bonis præmia, malis supplicia dispensans. Nec frustra sunt in Deo posite spes precesque. Quæ cū rectæ sint, inefficaces esse non possunt. Auerfamini igitur uitia, colite uirtutes, ad rectas spes animum subleuate, humiles preces in excelsa porrigite. Magna uobis est (si dissimulare non uultis) necessitas indicta probitatis, cū ante oculos agitis iudicis cuncta cernentis. Hæc Boetius in fine ultimi libri sui de consolatione Philosophiæ, Quibus non inepte (ni fallor) adnectuntur ea, quæ in principio libri de disciplina scholarium posuit, sic sane ait & orditur. Vestra nouit intētio de scholarium disciplina cōpēdiosum postulare tractatū. Utinā à spiritus mei paruitate, prout facultas suppetit, ingenijque decliuitas erūnarūque tenacitas, amicis uestris o Martiane petitionibus tētabo acquiescere. Et licet duplici genere cōmētorū sim impeditus, nō tamē omnino diuerforū, in quodam Aristotelis necnon aliorum Philosophorum aditiones, proprioque attenuatus studio, & inhumani Regis Gothorum cruciatu corrosus, Philosophico me præueniente consolatu, extremaque profundæ Trinitatis perspicatione permollitus.

EXPLICIT VITA THEODERICI Regis Gothorum.

Querela